

בדיקת מח עצם בילדים

הגדרה

מח העצם הינו רקמה רכה, בה נוצרים תאי הדם השונים (כדוריות דם לבנות, כדורי דם אדומות וטסיות) וכן תאים אחרים.

ההליך

- **אספירציה מח עצם:** הינה הליך דיקור של עצם האגן באמצעות מחט מיוחדת. במהלך הדיקור נלקחת דגימת דם המכילה את התאים השונים בשלבי הבשלה שונים מתאי אב ועד תאים בשלים למיניהם.
- **ביופסיה מח עצם:** הינה הליך דיקור של עצם האגן באמצעות מחט מיוחדת. במהלך הדיקור נלקחת דגימת רקמת מח עצם, אף היא בודקת את מרכיבי התאים השונים וכן את הסביבה בהם מצויים.

מטרות הבדיקה

- אבחון מחלות המטולוגיות/ אונקולוגיות/ מטבוליות.
- בדיקת תכולת ברזל ושקיעת ברזל.
- בדיקת תגובה לטיפול כימותרפי.
- בידוד חיידקים- סלמונלה.

הכנה לבדיקה

טרם הבדיקה יש להקפיד על צום מאוכל ושתייה משך 6 שעות.

מהלך הבדיקה

האספירציה או הביופסיה מבוצעות בתנאים סטריליים בחדר ניתוח. עם הרדמה כללית, שטחית. הבדיקה מבוצעת בשכיבה על הבטן או על הצד. מבצעים חיטוי, מחדירים מחט שדרכה מוציאים את החומר הנדרש (דם או רקמת מח עצם). משך הפעולה כ-15 דקות. בסיום הבדיקה תוצא המחט. האזור ייחבש בתחבושת לוחצת על מנת למנוע דימום.

לאחר הבדיקה

- בסיום הבדיקה המטופל נשאר במחלקה להשגחה למשך מספר שעות. מומלצת שכיבה על הגב. בזמן זה יבדקו סימנים חיוניים (לחץ דם דופק ונשימה).
- במקרה ומופיע כאב ניתן לקבל משכך כאבים.
- מתן שתייה/כלכלה רק באישור הצוות המטפל.

סיבוכים אפשריים

כמו בכל פעולה פולשנית ייתכנו לעיתים רחוקות מאד סיבוכים: דימום (בעיקר במטופלים עם בעיות בתפקודי קרישה) ודלקת בעצם OSTEOMYELITIS (נדיר).

טיפול במקום הדיקור

המטופל משתחרר מהמחלקה עם חבישה במקום הדיקור.

יש להסיר את החבישה 24 שעות לאחר הבדיקה. אין צורך בחבישה חלופית של המקום או שימוש בחומרים מחטאים כלשהם לאחר הסרת החבישה. רצוי לרחוץ את המקום במים ובסבון.

במידה ומופיע אחד מהסימנים הבאים יש לפנות לרופא:

- אודם ונפיחות מקומיים.
- הפרשה ממוקם הדיקור.
- כאב חזק במקום.

תוצאות הביופסיה מתקבלות כשלושה שבועות לאחר הבדיקה. יש לפנות לרופא המפנה לשם קבלתן.